

Na podlagi 12. člena Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001) in mnenja Sveta Narodne in univerzitetne knjižnice je ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice sprejel

NAVODILO ZA IZLOČANJE IN ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Splošne določbe

1. člen

To navodilo določa v skladu z 12. členom Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001) kriterije in postopke za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (v nadaljevanju: gradivo) v vseh vrstah knjižnic.

2. člen

Izloženo gradivo je tisto gradivo, ki je začasno umaknjeno iz redne uporabe.

3. člen

Odpisano gradivo je tisto gradivo, ki je trajno odstranjeno iz knjižnične zbirke.

Kriteriji za izločanje in odpis gradiva

4. člen

Kriteriji za izločanje in odpis gradiva so odvisni od vrste knjižnic. Praviloma se izloča in odpisuje gradivo, ki je glede na namen knjižnice vsebinsko ali fizično neustrezno, predvsem pa:

- poškodovano in umazano gradivo ter drugo gradivo v slabem stanju,
- odvečne izvode gradiva,
- nepopolno gradivo;
- gradivo, ki je dostopno tudi v drugih knjižnicah;
- zastarelo gradivo;
- starejše izdaje gradiva, ki jih lahko nadomestimo z novejšimi;
- pogrešano gradivo in podobno.

Metode, ki jih knjižnice uporabljajo pri izločanju in odpisu gradiva

5. člen

Gradivo se izloča in odpisuje redno, najmanj enkrat letno, v skladu s strokovnimi priporočili, ki jih izda Narodna in univerzitetna knjižnica (v nadaljevanju NUK) .

Postopki pri izločanju in odpisu gradiva

6. člen

O izločanju in odpisu gradiva v knjižnicah, ki so samostojne pravne osebe, odloča posebna komisija, sestavljena iz strokovnih knjižničnih delavcev. V knjižnicah, ki niso samostojne pravne osebe, je taka komisija sestavljena iz strokovnih knjižničnih delavcev in strokovnih delavcev organizacije, katere del je knjižnica.

7. člen

Komisija mora pisno navesti kriterije in razloge za izločanje in odpis gradiva, če le-ti niso določeni v drugem aktu knjižnice.

8. člen

Pri izločenem gradivu se spremembo lokacije zabeleži v knjižničnih evidencah. Knjižnica izdela seznam izločenega gradiva, ki praviloma vsebuje naslednje podatke: avtor, naslov, izdaja, kraj, založba, leto izdaje, knjižna zbirka, razlog oziroma kriterij za izločitev in datum izločitve.

9. člen

Odpisano gradivo se označi z žigom »odpisano« čez lastniški žig in datumom odpisa. V inventarni knjigi in na ustreznem mestu računalniškega kataložnega zapisa se odpisano gradivo označi z opombo »odpisano« in datumom odpisa. Kataložne listke odpisanega gradiva mora knjižnica izločiti iz javnih listkovnih katalogov.

Izgubljeno gradivo odpiše knjižnica le v knjižničnih evidencah.

10. člen

Knjižnica izdela seznam odpisanega gradiva, ki mora vsebovati iste podatke, kot so navedeni v 8. členu tega navodila. Če so bibliografski podatki o odpisanem gradivu vključeni v vzajemni katalog, mora knjižnica na seznamu navesti še identifikacijsko številko bibliografskega zapisa. Gradivo, ki je po zakonu ali z razglasitvijo opredeljeno kot kulturni spomenik, mora biti v seznamu odpisanega gradiva posebej označeno.

Letni popis odpisanega gradiva se opravi po stanju 31. decembra tekočega leta.

Vrednost odpisanega gradiva se določi po računovodskih predpisih.

11. člen

Pogrešano gradivo se odpiše ob letnem inventurnem popisu s smiselnim upoštevanjem navodil iz 9. in 10. člena.

Ravnanje z odpisanim gradivom

12. člen

Knjižnice morajo odpisano gradivo ponuditi drugim knjižnicam in sicer po vrstnem redu, določenem v 13. in 14. členu.

13. člen

Knjižnica posreduje NUK abecedne sezname odpisanega gradiva.

Tega odpisanega gradiva knjižnica ne sme ponuditi drugim knjižnicam, dokler NUK ne izbere gradiva, ki ga potrebuje. NUK mora obvestiti knjižnico o izboru gradiva v štirinajstih dneh po prejemu seznama.

NUK prevzame izbrano gradivo na lastne stroške.

14. člen

Knjižnice morajo odpisano gradivo, razen gradiva iz 13. člena, ki ga je izbrala NUK, ponuditi knjižnicam po naslednjem vrstnem redu:

- Splošne knjižnice ponudijo odpisano gradivo svoji osrednji območni knjižnici.
- Visokošolske knjižnice ponudijo odpisano gradivo svoji univerzitetni knjižnici in nato drugim visokošolskim in specialnim knjižnicam.
- Šolske knjižnice ponudijo gradivo drugim šolskim knjižnicam v svoji oziroma v sosednjih občinah, domoznansko gradivo pa nato še svoji osrednji območni knjižnici.
- Specialne knjižnice ponudijo gradivo univerzitetnim in nato drugim specialnim knjižnicam.

Knjižnica lahko nato preostalo gradivo ponudi katerikoli drugi zainteresirani knjižnici.

15. člen

Odpisano gradivo, ki je knjižnicam ostalo po izpolnitvi zahtev iz 13. in 14. člena, lahko knjižnice podarijo drugim javnim zavodom, humanitarnim in podobnim organizacijam, uporabnikom ali širši javnosti, prodajo na javni dražbi ali oddajo v reciklažo. Izkupiček od prodaje odpisanega gradiva morajo knjižnice nameniti za dopolnjevanje knjižničnih zbirk.

16. člen

Če knjižnica spremeni status ali namen in del njenega gradiva ne ustreza več njeni funkciji, se le-to izloči in odpiše v enkratnem postopku, skladno z določili tega pravilnika.

17. člen

To navodilo začne veljati dne 07.05.2003.

mag. Lenart Šetinc
ravnatelj